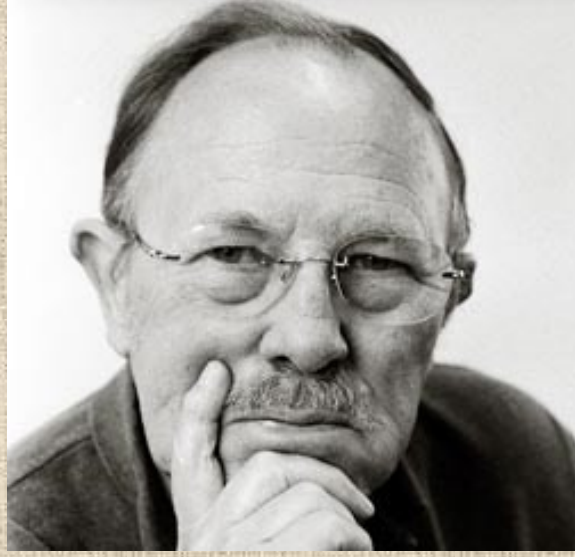

NOBEL EKONOMİ ÖDÜLLERİ

İktisat bilimi alanında dünyanın en prestijli ödülü kabul edilen Nobel İktisat ödülü, İsveç Kraliyet Bilimler Akademisi tarafından, 1990 yılında William Forsyth Sharpe'a (Standford Üniversitesi, ABD) verilmiştir. Sharpe bu ödüle "finans ekonomisine ve firmaların finansmanı teorisine katkılarından dolayı" layık görülmüştür.

William Forsyth SHARPE - 1990 NOBEL EKONOMİ ÖDÜLÜ

Yaşam Öyküsü: 1934 yılında, Boston, Massachusetts'de dünyaya gelmiştir. Babası İngiliz Edebiyatına ilgi duymuş, annesi ise ilkokul öğretmeni olarak çalışmıştır. Babası daha sonra, Harvard Üniversitesi'nde çalışmaya başlamıştır. 1940 yılında dünyada yaşanan olaylar ve babasının Ulusal Savunma Birimi'ndeki görevi nedeniyle Sharpe ve ailesi Teksas'a taşınmıştır. İkinci Dünya Savaşı sırasında ise, Kuzey Kaliforniya ve son olarak da Güney Kaliforniya'ya taşınmışlardır. Sharpe gittikleri her yerde hep iyi okullarda okumuştur. Eşi Kathryn'dan, Deborah ve Jonathan adında iki kız çocuğu bulunmaktadır.

Eğitim-Kariyer: 1951'de, ileride tıp fakültesine gitmeyi planlayarak, University of California, Berkeley'ye kaydolmuştur. Ancak okuldaki ilk yılında fikrini değiştirmiş ve iş idaresi okumak üzere University of California, Los Angeles'a geçmiştir. Muhasebe'ye de ilgi duymayarak sonunda ekonomi alanında okumaya karar vermiştir. Üniversitede, ekonomi profesörü Armen Alchian ve finans profesörü J. Fred Weston'dan etkilenmiştir. Weston, kendisini ilk olarak Harry Markowitz'in çalışmasına yönelendirmiştir. Bu durum, onun gelecekte yapacağı finans alanındaki radikal çalışmalarının öncüsü olmuştur. Sharpe, 1956 yılında RAND Şirketi'nde çalışmaya başlamıştır. RAND'da araştırmalarını sürdürürken, aynı zamanda UCLA'de Armen Alchian danışmanlığında doktora çalışmalarını sürdürmüştür. 1961 yılında aynı zamanda Menkul Değer Piyasası Doğrusu'nun ilk versiyonlarından biri olan, menkul kıymetlerin tek faktörlü modeli teziyle doktorasını tamamlamıştır. 1961 yılında, Washington Üniversitesi, İşletme Okulu, finans bölümünde çalışmak üzere Seattle'a gitmiş, buradaki araştırmalarını tezinin son bölümündeki denge teorisini genelleştirmeye yöneltmiş ve böylece "Finansal Aktiflerin Denge Modelini" (CAPM) oluşturmuştur. California'ya döndükten sonra Irvine'da California Üniversitesi'ne bağlı Toplumsal Bilimler Akademisini kurmuştur. 1970 yılında Standford Üniversitesi'nde profesör olmuştur. 1970'lerde sermaye piyasası dengesi ve portföy tercihleri konularında araştırmalar yapmıştır. Bu dönemde Merrill Lynch, Fenner ve Smith, daha sonra Wells Fargo Investment Advisor'da danışmanlık hizmeti vermiştir. 76-77 yılları arasında NBER'de banka sermaye yeterliliği sorunları ile ilgili çalışan bir takımın üyesi olarak Sherman Maisel'in yönetimi altında çalışmıştır. 1980'de Amerlan finans derneğine başkan olarak seçilmiştir. 1986'da Sharpe-Russel Research'ü kurmuştur. Bu kuruluş, sonrasında William F. Sharpe Associate adı altında emekli fonlarına yatırım danışmanlığı yapan bir büro haline gelmiştir. 1986'da *emeritus* profesör olmuş ve kendini yalnızca araştırmaya ve ekspertiz faaliyetlerine adanmıştır.

Hobileri: Karısıyla birlikte futbol, basketbol, opera ve özellikle de Pasifik'te ve Akdeniz'de yelkencilik sporlarıyla ilgilenmiştir. Sharpe, aynı zamanda güney Fransa'daki bir yat kulübünün üyesidir.

İktisat Bilimine Katkıları: W. Sharpe'in piyasa finansına ilk katkısı, Markowitz'in yönetiminde gerçekleştirdiği tezinde verimli portföyler oluşturma yönetimine dayanarak hesapları azaltan ve büyük ölçüde basitleştiren *diagonal modeli* geliştirmesi olmuştur. 1964'te Journal of Finance'de yayınlanan 'Capital Asset Prices: A Theory of Market Equilibrium Under Conditions of Risks' adlı makalesiyle CAPM'nin ilk temel taşıyı koymuştur, finans teorisine en büyük katkısı da bu olmuştur. Sharpe'ı Nobel ödülüne götüren bir diğer ünlü çalışması ise, lisans ve lisansüstü öğrenciler için tasarladığı ve kuramsal ve deneysel araçların da yer aldığı Investments kitabıdır (1978). Bu çalışmanın en önemli katkısı, binomial opsiyon fiyatlandırma modelidir, ki bu model kitabın ilk baskısında yer almıştır.